

SKOLLEDNINGSNYTT

NR 2/ 2026
GES UT AV
SVERIGE SKOLLEDARE
GÖTEBORG

Ledare: Två förvaltningar på rätt väg men en har gått vilse

Vi i lokalföreningen arbetar dagligdags med uppföljning av Göteborgs Stads skolförvaltningar – det vet du säkert redan. Vad du kanske inte vet är att vi investerar mer än en heltidstjänst på att syna samverkanssystemet i sömmarna. Vi funderar på och försöker förstå hur arbetsgivaren hanterar fackföreningars rättighet – det som är fundamentet i medbestämmandelagen – att bli lyssnad till. I två förvaltningar anser vi att det fungerar väl. Tillsammans med dessa ledningsgrupper har vi en kontinuerlig dialog där vi blir lyssnade till. Vi mäter och ser att de lokala samverkansöverenskommelserna fungerar och vi har aldrig lämnat in "protester" i form av så kallade MBL§14 förhandlingar.

Ledsamt nog har en skolförvaltning gått vilse. För var vecka som går får vi fler evidens till oss på att den aktuella förvaltningens tystnadskultur växer sig starkare. Förvaltningsledningen **arbetar aktivt med att distansera rektor från att kunna utföra ett undervisningsnära ledarskap**. Det är en utvecklingstrend som regeringen uttryckt som problematiskt redan i sitt [kommittédirektiv](#) daterat 24:e maj 2024. Men i Göteborg så fortgår alltså det arbetet på ett sätt som går stick i stäv med utredningen SOU 2026:4 "Rektor i fokus – förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap". Vi uppfattar den förvaltningens klustrande av skolenheter som ett lagvidrigt agerande då det strider mot flera paragrafer i gällande skollagstiftning. I många fall agerar arbetsgivaren även i strid med gällande arbetsmiljöföreskrifter då den fortsätter att organisera för ohälsa – något som naturligtvis måste upphöra omgående!

Susanne Allered och Anders Ehlén, ordföranden lokalförening Göteborg

Elev med behov eller elev i behov

Val av preposition ställer olika krav på organisering av verksamhet. Och där, där slutar någon att läsa. Ska detta bli en text med goda råd och förnumstiga tankar om grammatik eller organisationer. Det orkar jag inte ta mig igenom när februarimörkret fortfarande är genomträngande svart, tänker kanske du. Reflektioner kring organisering och grammatiska fel, ja det kommer denna text att bjuda på.

Hur kan ett i eller ett med kravställa en organisation, det är väl ändå samma sak. Skolan har ett tydligt kompensatoriskt uppdrag och ska säkerställa att rätt stöd ges eleven så att eleven kan tillgodogöra sig undervisning, läsa, skriva, räkna bråkiga tal och föra sig i demokratisk anda. Det vet vi väl. Vi kartlägger, utreder och sätter in rätt stöd för att eleven som bråkar ska få stöd.

Det är inga nyheter för en skolledare att en organisering som tar hänsyn till den fysiska och sociala miljö som eleven vistas i kan bygga bort många av hindren eller minska de negativa konsekvenserna av dem. Så vill vi ju arbeta – för alla elever. Bara vi hade förutsättningarna. Resurser, lokaler, mer tid, bättre samarbeten med andra samhällsaktörer. Tänk så mycket vi kunde göra då! Förvisso, ja ... men ... det är tungt att tänka så, det sliter på samvetsstressen och de goda ambitionerna. Vad händer om jag som skolledare vänder blicken inåt? Inåt mot det jag kan påverka, det jag har möjlighet att faktiskt ändra. Ni anar, det klassiska svaret – den enda du kan ändra på är dig själv.

Så, vad händer i mig som skolledare när en elev i min verksamhet, oavsett skolform, är i ett behov? "Det fungerar inte, vi har en elev som bråkar" säger medarbetare. Vad kan jag som skolledare göra för att skapa en kompensatorisk och utvecklande skol- och fritidsdag för eleven utan att det sker på hela verksamhetens bekostnad?

Mitt svar på den frågan är att förstå de arbetsmiljörelaterade perspektiven först. In i fyrkanten, in i formalia. Hur trist som helst men så hjälpsamt. Att ta stöd av intellektet när det blåser riktat fokus mot agerande och inte reagerande. Reagerandet har sin tid och sin plats. Mer om det lite längre fram i texten.

Alla skolformerna

Min erfarenhet grundar sig på de år jag har undervisat i förskolan, anpassade gymnasieskolan och i den anpassade grundskolan samt som skolledare för anpassad grundskola åk 1–9, grundskola åk F–9 med fritidsverksamhet samt SU2-grupps verksamhet.

Under alla år har jag mött elever som anses vara bråkiga, i alla skolformer. Som lärare var det svårt att kunna påverka så mycket mer än det som skedde i klassrummet. Nu som skolledare har jag bättre möjligheter att förflytta en verksamhet mot god arbetsmiljö, som i sin tur är förutsättningen för en god lärmiljö. Allt med hjälp av formalia.

Jag tänker i bilder. I all ödmjukhet travestera jag teaterpjäsliknelsen, det enda jag egentligen kan är att avnjuta teater. Teaterstycket framförs när roller är tillsatta, scenen är byggd, regissören har en pjäs i händerna och aktörerna vet vad som förväntas av dem. Då kan de börja med repetitionerna. Anar att ni kan tänka vem som är skolledaren i uppsättningen.

I sammanhanget anpassad grundskola

Formalia i detta sammanhang är tydliga uppdragsbeskrivningar, rutiner för arbetsmiljöarbetet tillsammans med skyddsombud, rutin för upprättande av riskinventering medföljande en riskbedömning och framtagande av handlingsplan. De elever som är i ett problemskapande beteende, inåt- eller utåtagerande ställer nämligen säkerhetsmässiga krav på verksamheten. För det arbetet tar vi fram en femstegsplan, en whiteboard-plan, den är agil, den hinner vi inte laminera förrän den är uppdaterad och reviderad. Ständig uppföljning, utvärdering, samtal inom personalgruppen behövs. Vi arbetar även med kompletterande situationsbeskrivningar som kort och kärnfullt förmedlar hur eleven vill bli bemött i olika situationer.

I sammanhanget grundskola

Elever som bråkar, hur hänger det ihop med detta? Grundskolans elever då, det är väl ändå inte samma sak? Jo, det är det enligt mig. Oavsett skolform är det utmanande för organisationen att växla om i sitt arbete för att möta eleven som är i ett behov. Formalia håller i alla skolformer.

Min poäng

Min poäng är att man som skollärdare inom anpassad grundskola inte bör underskatta arbetsmiljöperspektivet för att nå skolutvecklingen. En förutsättning för att kunna utvecklas som elev och som medarbetare är att man känner sig trygg.

Tina Nahkuri von Eichwald
rektor i grundskolan inom Göteborgs Stads Grundskoleförvaltning

SOU 2026:4

Slutbetänkandet **Rektor i fokus – förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap** är nu på rull ut i [Lagstiftningskedjan](#). I onsdags den 25:e februari publicerades vilka som blir remissinstanser, och dessa skall ha svarat senast 3 månader senare. Göteborgs kommun är en av ett knappt trettio kommuner som ges möjlighet att inkomma med synpunkter.

Snart får du chansen att lyssna till regeringens utredare Marie-Hélène Ahnborg och förbundsordförande Ann-Charlotte Gavelin Rydman i Katrinelundsgymnasiets aula, Skånegatan 14. Under kvällen den 14:e april ges också gott om utrymme för dialog och erfarenhetsutbyte mellan skolledare från olika stadier och huvudmän. Det blir ett fint tillfälle att både fördjupa kunskapen och möta kollegor i professionen. Klicka på bilden nedan för att komma till anmälningsskylten – vi har 150 platser och först till kvarn gäller.

Fyra frågor till fyra direktörer

Med anledning av SOU2026:4 har vi valt att göra en intervjuiserie där vi ställer fyra frågor till Göteborgs Stads fyra direktörer för skolförvaltningarna. I förra numret svarade direktör Johan Olofsson på våra frågor, och nu har vi ställt samma frågor till Förvaltningsdirektör för Utbildningsförvaltningen Tomas Berndtsson.

- Vi läser i SOU2026:4 att "Rektorns pedagogiska ledarskap ska inte vara möjligt att delegera i sin helhet". Vad tänker du om det?

- Tomas Berndtsson: "Det uppfattar jag som bra, det centrala i rektors uppdrag är och ska vara det pedagogiska ledarskapet."

- Hur ser du på definitionen i SOU2026:4 om vad rektors pedagogiska ledarskap innebär?
"sådan ledarskap som rektorn utövar i nära och direkt relation till undervisningen, med särskilt fokus på de processer som stärker kvalitet och utveckling, samt genom att, i syfte att främja dessa processer, sätta organisatoriska ramar, fördela resurser och skapa förutsättningar för medarbetarnas professionella lärande" (sid 19)

- Tomas Berndtsson: "Jag uppfattar det som bra att det pedagogiska ledarskapet blir tydligare definierat. Definitionen fångar väl det pedagogiska ledarskapet och tydliggör att det inte bara är ett allmänt ledarskap utan ett ledarskap som ska ligga nära undervisningen utan att för den sakens skull ta över det arbete och ansvar lärarna har."

- Hur uppfattar du SOU:ns skrivning om förändrat uppdrag kring rollen Skolchef?

- Tomas Berndtsson: "Jag uppfattar skrivningarna som bra och tydliggör än mer än idag skolchefens roll i förhållande till huvudman respektive rektor."

- I vilken omfattning bedömer du att SOU2026:4 kommer att bli lagstiftad?

- Tomas Berndtsson: "Det är svårt att bedöma i vilken omfattning SOU:n blir lagstiftad, men jag tänker att områden så som ansvar och roller med stor sannolikhet är med till slutet. Jag kan också tänka mig att det finns delar som remissinstanserna har synpunkter på och därmed kan komma att förändras/utvecklas innan lagstiftning."

Bokutlottning

I Brené Browns senaste bok *Strong Ground* uppmanar hon oss att omdefiniera grunderna för modigt ledarskap. I en tid när psykologisk trygghet snart är ett minne blott i en förvaltning, när hybris och till och med i vissa fall grymhet erkänns i den organisationen som acceptabelt ledarbeteende, ger författaren oss idéer som är enkla och tillämpbara och som därmed utgör bättre handlingsalternativ - möjligheter som dessutom ligger i linje med skolledares undervisningsnära uppdrag. Brown skriver i sin bok om förmågor som bland annat vi skolledare behöver använda, och en sådan är förmågan att kunna genomföra svåra och samtidigt respektfulla samtal. Hon beskriver den svåraste kompetensen som disciplinen, ödmjukheten och självförtroendet att avlära sig och lära om. Brown uttrycker (översatt till svenska) att "Individer och organisationer bygger nya muskler. Att hitta vår fasta grund är det enda som kan ge både orubblig stabilitet i en virvel av osäkerhet och en plattform för den snabba, explosiva förändring som världen kräver."

Bli du också sugen på att få ett eget exemplar att läsa? Klicka på länken [här](#) och fyll i formuläret snarast dock senast måndag 16:e mars 2026 så är du med i utlottningen av 3 exemplar.

Från några tidigare utlottningar vill vi presentera följande vinnare (från vänster) Josefine Otterdahl, Karin Wickelgren, Victoria Leffler, Monica Alvéen och Camilla Ernholm.

